

Metodes sabiedrības iesaistīšanai un līdzdalības veicināšanai

Līdzfinansē
Eiropas Savienības
Erasmus+ programma

Saturs

- Par projektu 3

Iekļaujošas līdzdalības aktivitātes

- Idejas studijā! (Billere) 5
- Darbojamies, līdzdarbojamies! (Billere) 7
- Kafija ar politiķiem (Gulbene) 8
- Brīvprātīgā darba koordinēšana vietējā kopienā (Gulbene) 9
- Iesaisties! (Timisoara Starpkultūru institūts) 11
- “Pilsētnieku žūrijas” izveide vietējās pilsētvides plānošanai (Saillans) 12
- Saillans iedzīvotāji, veidojam un izvēlamies projektus paši! (Saillans) 14
- Silvi un tās bērni (Silvi) 15
- Vietējais sociālais plāns (Silvi) 16
- Vroclavas pilsētas foruma darbnīcas – galvenais plāns un stratēģija (Towarzystwo Urbanistow Polskich) 17
- Darbnīca “Pilsoniskā laboratorija” (Towarzystwo Urbanistow Polskich) 18
- Pārgājienu maršrutu izveide (Istiea-Aedipsos) 20
- Aiziet, Grieķija! (Istiea-Aedipsos) 21

Par projekta partneriem

- Billere pašvaldība (Francija) 24
- Gulbenes novada pašvaldība (Latvija) 25
- Timisoara Starpkultūru institūts (Rumānija) 26
- Saillans pašvaldība (Francija) 27
- Silvi pašvaldība (Itālija) 28
- Biedrība “Towarzystwo Urbanistow Polskich” (Polija) 29
- Istiea-Aedipsos pašvaldība (Grieķija) 30

PAR PROJEKTU

Be:In (Iekļaujošā līdzdalība) projekta mērķis ir veidot pašvaldību un sabiedrisko organizāciju sadarbības tīklu, kā arī dalīties ar labās prakses piemēriem iekļaujošas līdzdalības jomā.

Projekta tiešā mērķauditorija – lēmējvaras pārstāvji, sabiedrisko organizāciju darbinieki un vietējās pašvaldības, kas strādā pilsoniskās līdzdalības jomā. Netiešā mērķauditorija – vietējie iedzīvotāji.

Projekta mērķis bija stiprināt iedzīvotāju līdzdalību, lai arī viņu balss tiktu sadzirdēta, tādējādi uzlabojot vietējās kopienas dzīves kvalitāti un ikvienam ļaujot kļūt par aktīvu un atbildīgu pilsoni.

Projekta uzdevumi bija:

- Attīstīt partnerorganizāciju sadarbību iekļaujošas līdzdalības jomā;
- Stiprināt to cilvēku prasmes, kuri īsteno pilsoniskās līdzdalības projektus;

Divu gadu laikā ir notikušas 4studiju vizītes, kurās partneri dalījās ar labās prakses piemēriem sabiedrības iesaistīšanā un lēmumu pieņemšanā. Idejas un līdzdalības veicinašanas pieredzes apkopotas šajā materiālā.

IEKĻAUJOŠAS
LĪDZDALĪBAS
METODES

Koordinējošā organizācija: Billere pašvaldība

Aktivitātes mērķi:

Iedzīvotāju apspriedes par vietējo kopienu un apkaimēm
Dialoga veicināšana starp politiķiem, tehniskajiem darbiniekiem un vietējiem iedzīvotājiem
Jaunās paaudzes izglītošana par pilsētas plānošanas jautājumiem

Sociālie mērķi (piemēram, iespējošana, vienlīdzība, sociālās izmaiņas, u.c.):

Vietējo iedzīvotāju līdzdalības veicināšana kopienas attīstības jomā

Mērķauditorija:

Visi cilvēki, kuri dzīvo vai strādā Billere pilsētā, vai vienkārši ir tās apmeklētāji

Iesaistītās puses un to loma (brīvprātīgie, pašvaldība, NVO, sociālās institūcijas u.c.):

Pašvaldība: projekta izstrādātājs un vadītājs; nodrošina informāciju, izglīto iedzīvotājus, dalās ar attīstības modeļiem sabiedriskās vietās, analizē rezultātus, veic rezultātu izplatīšanas pasākumus dažādi mērķauditorijai, organizē tikšanās un diskusijas, līdzfinansē projektu.

Divas NVO: projekta partneri, organizē darbnīcas ar bērniem, izglīto iedzīvotājus, demonstrē iespējamus attīstības modeļus publiskās vietās.

Reģionālā padome un Eiropas Savienība: finansē aktivitātes

Līdzdalības metodes apraksts/process:

Skolās kopā ar bērniem mēs veidojam vietējās apkaimes modeli – maketu. Pēc tam makets tiek novietots publiskās vietās, kur vietējiem iedzīvotājiem ir iespēja ar to iepazīties un iesaistīties tā modificēšanā, uz īpašām kartītēm rakstot ieteikumus vai izsakot viedokli par noteiktu apkaimes teritoriju. Pēc tam šie ieteikumi un viedokļi tiek apspriesti, tiekoties vietējiem iedzīvotājiem, politiķiem un tehniskajiem darbiniekiem.

Process tiek realizēts pa sekojošiem etapiem:

1. Projekta atpazīstamības veicināšana:

Uzsvars uz inovatīvu procesu

Skaidrs process/caurredzamība

Procesa pamatā ir atklātība, godīgums, uzticēšanās

Informācija tiek sniegta visiem, izmantojot dažādus medijus

Mēģinām nodrošināt pozitīvu attieksmi

2. Maketa veidošana

- Makets tiek veidots 60 cm x 60 cm sadaļās → vienkāršs izstrādes veids
- Tiek iesaistīti bērni un viņu vecāki
- Stiprinātas sociālās saites un pārliecinātība
- Mērogs: 1:250 vai 1:500
- Kā pamatne tiek izmantots plastikāts
- Izmantojam vietējo karti, ko piestiprinām pie plastikāta pamatnes
- Uz pamatnes tiek novietotas attiecīga mēroga ēkas vai objekti

3. Brīvprātīgo treniņi

10 brīvprātīgie no iedzīvotāju vidus iziet īpašus treniņus

Viņu pienākumi: moderēt vietējo iedzīvotāju atgriezeniskās saites iegūšanai no par izstrādātajiem maketi

4. Makets procesā

Makets tiek "izvests" publiskās vietās, kur cilvēkiem ir iespēja ar to iepazīties (ielās, veikalos u.c.)

Iedzīvotāji tiek iepazīstināti ar modeli un tiek lūgts:

- Izvēlēties vienu no kartēm ar uzrakstiem: "Man patīk", "Man nepatīk", "Es sapņoju par", "Man pietrūkst"
- Uzrakstīt ieteikumu/viedokli uz katras no kartēm un novietot tās attiecīgajā vietā uz maketa.

5. Apkopojums, analīze, rezultātu izplatīšanas aktivitātes

Pašvaldība analizē visus ieteikumus

Tiek organizētas 1-2 tikšanās, iesaistot politiķus, tehniskos darbiniekus un iedzīvotājus

Izglītojoša pieeja, diplomātija, starpsektorāla pieeja

Pilsoniskās līdzdalības aspekti:

Informēšana

Apspriedes

Vienošanās/dialogs

Sadarbība ar iedzīvotājiem

Varas deleģēšana

Iedzīvotāju kontrole

Pilsoniskās līdzdalības rezultāti:

Aktivitātes laikā tiek īstenotas vairākas apspriedes. Tiek nodrošināta sabiedrības līdzdalība pilsētvides plānošanā, sabiedriskā viedokļa paušanā, kas viennozīmīgi būtu mazāka, ja apspriedes tiktu rīkotas standarta tikšanās vietās un formās.

Grūtības, iesaistot sabiedrību:

Starpsektorāla pieeja: sarežģīts ir procesa monitorings un lēmumu pieņemšanas process.

Viens no mērķiem bija atbalstīt iedzīvotāju projektus, par kuriem vienotos apspriežu laikā, tomēr saskārāmies ar vairākām problēmām:

- ➔ Tika izvirzītas ļoti nedaudzas projektu idejas
- ➔ Ieteikumi pārsvarā bija individuāla rakstura, neizkristalizējās kopīgas grupas intereses. Būtu nepieciešams pievērst lielāku uzmanību grupas dinamikai un interesēm un atbalstīt tās.

Pilsoniskās līdzdalības pozitīvie aspekti:

Maketa veidošana: atraktīva, jautra, ātra un uz rezultātu vēsta līdzdalība, anonīma un bez liekām sarunām.

Līdzdalības process:

Publiskās vietās, neformālā vidē, ārpus telpām

Iespēja iet ielās un satikt pilsētas iedzīvotājus, tā ir vieglāk noskaidrot viņu viedokli, nekā aicinot uz tikšanos konkrētā laikā un telpā

Procesu vada un maketu transformē paši iedzīvotāji

Bērnu iesaistīšanās, līdzdalības process ienāk mācību vidē

Diskusijas ar atbildīgajām pusēm

Darbojamies, līdzdarbojamies!

Koordinējošā organizācija: CUMAMOVI – NVO, kuru atbalsta Billere pašvaldība

Aktivitātes mērķi:

- Apkopot iedzīvotāju liecības par Billere pilsētas centra pagātņi un idejas par tā nākotni
- Iesaistīt iedzīvotājus radošās mākslas darbnīcās, kuras nodrošina profesionāli mākslinieki un brīvprātīgie
- Izveidot dokumentālu filmu par pilsētas centra apbūvi, fokusējoties uz tās pārmaiņām socioloģiskā aspektā

Sociālie mērķi (piemēram, iespējošana, vienlīdzība, sociālās izmaiņas, u.c.):

Stiprināt pilsētas teritoriālo identitāti

Stiprināt sabiedrības vienotību, piedāvājot sadarboties kopīgā projektā

Izcelt pašu apkaimju iedzīvotāju kā pilsētas “lietotāju” redzējumu

Mērķauditorija:

Projekta mērķauditorija aptver ļoti dažādas sabiedrības grupas: bērnus, pusaudžus, ģimenes, vecāka gadagājuma cilvēkus u.c.

Iesaistītās puses un to loma (brīvprātīgie, pašvaldība, NVO, sociālās institūcijas u.c.):

NVO CUMAMOVI ir projekta vadošā organizācija, atbildīga par līdzdalības procesa organizēšanu un dokumentālās filmas veidošanu. No organizācijas projektā iesaistīties viens cilvēks – projekta vadītājs, un divi jauni brīvprātīgie.

Vietējā pašvaldība organizāciju atbalsta, kā arī piesaista līdzekļus no vietējiem nekustamo īpašumu attīstītājiem.

Līdzdalības metodes apraksts/process:

Iedzīvotāji kopā ar profesionāļiem ir iesaistīti filmas veidošanā, viņiem tiek piedāvātas vairākas iesaistes formas:

- Iedzīvotāji var sniegt liecības, zināšanas un viedokli par pārmaiņām pilsētvidē;
- Viņi var uzņemt video, fotografēt, uzņemt selfijus dažādās pilsētai nozīmīgās vietās un publicēt šos materiālus tam īpaši izveidotā mājaslapā www.chantierparticipez.fr/ ;
- Iedzīvotāji var iesaistīties dažādās mākslas darbnīcās par tēmām: skaņas, filmas, dzeja, mūzika, zīmējumi un grafiskais dizains. Darbnicu rezultātus paredzēts iekļaut topošajā dokumentālajā filmā.

Pilsoniskās līdzdalības aspekti:

☐ Informēšana	☐ Apspriedes	☐ Vienošanās/dialogs
☒ Sadarbība ar iedzīvotājiem	☐ Varas deleģēšana	☐ Iedzīvotāju kontrole

Koordinējošā organizācija: Gulbenes novada pašvaldība

Aktivitātes mērķi:

Veicināt dialogu starp jauniešiem un lēmumu pieņēmējiem.

Sociālie mērķi (piemēram, iespējošana, vienlīdzība, sociālās izmaiņas, u.c.):

Tiek sniegta iespēja:

- Jauniešiem tikt ar politikas veidotājiem
- Diskutēt par aktuālām tēmām un vienoties par kopīgu redzējumu
- Veidot dialogu ar jauniešiem par tēmām, kas skar viņu nākotni vietējā, reģionālā un valstiskā mērogā
- Parādīt lēmumu pieņēmējiem, ka jaunieši ir svarīgs sabiedrības resurss

Mērķauditorija:

- Vietējās kopienas jaunieši vecumā no 13-25 gadiem
- Lēmumu pieņēmēji – vietējie politiķi, pašvaldības administrācijas pārstāvji u.c.
- Jaunatnes darbinieki

Iesaistītās puses un to loma (brīvprātīgie, pašvaldība, NVO, sociālās institūcijas u.c.):

- Jaunieši/jauniešu NVO – galvenie aktivitātes dalībnieki, kuri izvēlas diskusijas tēmu
- Jaunatnes darbinieki/jauniešu centri – galvenie aktivitātes organizētāji, atbalsta procesa īstenošanu un zināšanu pārneses aktivitātes/rezultātu ieviešanu
- Lēmumu pieņēmēji (vietējie politiķi, pašvaldības administrācijas pārstāvji u.c.) – nozīmīgi aktivitātes dalībnieki, kas iesaistās dialogā ar jauniešiem un uzņemas politisko atbildību par diskusijā izvirzīto ideju īstenošanu

Līdzdalības metodes apraksts/process:

Kā?

- Tiek izvirzīta diskusijas tēma un formulēti jautājumi
- Dalībnieku ielūgšana uz diskusiju, jānodrošina iespēja diskusijā piedalīties visiem interesentiem, tā ka informācija par aktivitāti jāizplata arī pieejamos medijos
- Nepieciešams radīt jauniešiem draudzīgu, neformālu un līdzdalību veicinošu atmosfēru
- Diskusija ir moderēts process – svarīga loma ir diskusijas fasilitatoram
- Diskusijas rezultāti tiek īstenoti dzīvē, nodrošinātas zināšanu pārneses aktivitātes

Kas ir nepieciešams?

- Diskusijas tēma un jautājumi, kas svarīgi gan jauniešiem, gan lēmumu pieņēmējiem
- Jaunieši (piemēram, aktīvi, pasīvi, NVO pārstāvji, skolas jaunatne, studenti, bezdarbnieki u.c.)
- Lēmumu pieņēmēji (politiķi, amatpersonas, institūciju un nodaļu vadītāji, skolu direktori u.c.)
- Kafija, tēja, ūdens un uzkodas

Kur? JEBKUR!

- Jauniešu centrā/istabā
- Pašvaldībā
- Kultūras centrā
- Vietējā kafejnīcā
- Parkā/mežā

Svarīgākais ir radīt neformālu aktivitātes atmosfēru un nodrošināt, lai diskusija tiktu mērķtiecīgi vadīta.

Pilsoniskās līdzdalības aspekti:

Informēšana

Apspriedes

Vienošanās/dialogs

Pilsoniskās līdzdalības rezultāti:

- Jauniešu iesaistīšana dialogā par viņu nākotnei svarīgiem vietēja, reģionāla un nacionāla mēroga jautājumiem
- Jauniešu un lēmumu pieņēmēju kopīga nākotnes redzējuma veidošana
- Lēmumu pieņēmēju izpratnes veidošana par jauniešiem kā svarīgu sabiedrības resursu

Grūtības, iesaistot sabiedrību:

- Ir bažas par procesa kvalitāti, ja to nodrošina organizācija vai diskusiju vadītājs bez pieredzes neformālās izglītības aktivitāšu organizēšanā un sabiedrības diskusiju moderēšanā.

Pilsoniskās līdzdalības pozitīvie aspekti:

- Kopš 2008.gada Latvijā organizētas vairāk nekā 100 “Kafijas ar politiķiem”
- Metodi izmanto un iesaka arī Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija
- Metode tiek izmantota, organizējot nacionāla mēroga Strukturētā dialoga diskusijas
- 2015.gadā ES Jaunatnes konferencē ir bijusi iespēja dalīties ar metodi kā labās prakses piemēru jaunatnes līdzdalības jomā

Brīvprātīgā darba koordinēšana vietējā kopienā

Koordinējošā organizācija: Gulbenes novada pašvaldība un biedrība “Dēms”

Aktivitātes mērķi:

Veicināt sabiedrības līdzdalību vietējas sabiedrības sociālajos un sabiedriskajos procesos.

Sociālie mērķi (piemēram, iespējošana, vienlīdzība, sociālās izmaiņas, u.c.):

- Lokālpatriotisma veicināšana
- Labdarības veicināšana vietējā kopienā
- Aktīva un videi draudzīga dzīvesveida atbalstīšana
- Sociālās izolētības mazināšana

Mērķauditorija:

Vietējās kopienas jaunieši, pieaugušie un seniori

Iesaistītās puses un to loma (brīvprātīgie, pašvaldība, NVO, sociālās institūcijas u.c.):

1. Brīvprātīgie
2. Uzņemošās organizācijas (pašvaldība, jauniešu centri, bibliotēkas, skolas, sociālās institūcijas, muzeji, baznīcas, lauksaimniecības uzņēmumi, u.c.)
3. Dažos gadījumos pašvaldība vai atbildīgā NVO centralizēti apkopo informāciju par brīvprātīgā darba iespējām konkrētā periodā dažādos pasākumos/iestādēs/procesos. Šajos gadījumos pašvaldība vai NVO ir koordinējošā organizācija, kas, iespējams, brīvprātīgos pati neuzņem, bet nodrošina to iesaisti citās organizācijās un procesos/nodrošina administratīvo pusi.

Līdzdalības metodes apraksts/process:

Vietējais brīvprātīgais darbs paredz divu veidu iesaisti:

1. Īstermiņa: tiek veikts vismaz 8 stundu brīvprātīgais darbs vai uzdevums atbilstoši brīvprātīgā zināšanām un spējām. Pēc darba veikšanas brīvprātīgais var saņemt apliecinājumu par paveikto.

2. Ilgtermiņa: brīvprātīgais veic darbu vismaz 60 stundu apmērā. Uzsākot darbu, tiek noslēgta vienošanās starp brīvprātīgo un uzņemošo/koordinējošo organizāciju. Pēc darba veikšanas brīvprātīgais saņem sertifikātu, kurā iekļauta informācija par darba periodu, vietu, nostrādāto stundu skaitu, darba uzdevumiem, gūtajām zināšanām, kompetencēm, brīvprātīgā raksturojumu – stiprajām pusēm un attieksmi, veicot darbu.

Process:

1. Tiek apkopota informācija par to, kādās organizācijās vai aktivitātēs ir nepieciešama brīvprātīgo iesaiste, kādi ir konkrētie darba uzdevumi un kurš ir atbildīgais par brīvprātīgo darbu organizēšanu konkrētā pasākumā/iestādē.
2. Katru gadu maijā pašvaldība organizē atvērto pieteikšanos, kurā potenciālos brīvprātīgos iepazīstina ar brīvprātīgā darba piedāvājumu aktīvajā periodā. Tikšanās laikā brīvprātīgie izvēlas, kurās aktivitātēs iesaistīties
3. Tiek slēgta vienošanās ar brīvprātīgajiem, kuri vēlas veikt ilgtermiņa brīvprātīgo darbu
4. Organizēti saliedēšanas un motivēšanas pasākumi
5. Brīvprātīgo iesaiste dažādos pasākumos un iestāžu darbā no maija līdz septembrim (darbs apjomīgos notikumos, svētkos, piemēram, Jauniešu dienā, Senioru dienā, darbs ar vecāka gadagājuma cilvēkiem u.c.)
6. Paveiktā apkopošana (fotogrāfijas, rezultāti u.c.)
7. Rudenī Gulbenes novada pašvaldība organizē brīvprātīgo pateicības pasākumu vietējiem un Eiropas brīvprātīgajiem, kā arī NVO.

Pilsoniskās līdzdalības aspekti:

Informēšana

Apspriedes

Vienošanās/dialogs

Sadarbība ar iedzīvotājiem

Varas deleģēšana

Iedzīvotāju kontrole

Pilsoniskās līdzdalības rezultāti:

- Stiprināta vietējās kopienas piederības sajūta
- Paplašināta izpratne par vietējās pašvaldības darbu
- Vietējai kopienai sniegta iespēja būt sociāli aktīvai
- Celta vietējās kopienas labklājība
- Kopienas integrācija un sadarbība
- Samazināta plaisa starp vietējo pašvaldību un sabiedrību

Grūtības, iesaistot sabiedrību:

- Lielākā daļa brīvprātīgā darba piedāvājuma ietver vienkāršus, tehniskus un fiziska rakstura darbus
- Grūtāk administrējams un attīstāms ir ilgtermiņa brīvprātīgais darbs, tas prasa sistēmisku pieeju un ilgtspējīgu redzējumu attiecībā uz brīvprātīgo iesaisti

Pilsoniskās līdzdalības pozitīvie aspekti:

Gulbenes novadā brīvprātīgais darbs tiek koordinēts kopš 2012.gada. Gadā vidējais iesaistīto brīvprātīgo skaits ir no 50-80, katru gadu arvien pieaug vidējās paaudzes un senioru iesaiste brīvprātīgajā darbā.

Koordinējošā organizācija: Timisoara Starpkultūru institūts

Aktivitātes mērķi:

- Studentu un pedagogu iesaiste vietējās kopienas dzīvē Timisoara pilsētā
- Paplašināt kultūras piedāvājumu (forumteātris) Timisoara studējošās jaunatnes un pasniedzēju vidū)
- Stiprināt caurviju kompetences (vadība, komunikācija, radošas izpausmes)
- Nodrošināt dialogu studentu vidū, pasniedzēju vidū un starp studentiem un pasniedzējiem par viņiem svarīgiem jautājumiem
- Veicināt studentu un pedagogu kritisko domāšanu, izmantojot forumteātra metodi

Sociālie mērķi (piemēram, iespējošana, vienlīdzība, sociālās izmaiņas, u.c.):

Projekta mērķis bija paaugstināt Timisoara studējošās jaunatnes un pedagogu spēju konstruktīvi formulēt problēmas, ar kurām viņi saskaras. Tāpat projekts deva iespēju jauniešiem paust viņu vajadzības un “izspēlēt” problēmas uz “sociālās skatuves”, izmantojot konstruktīvu līdzdalības metodi.

Mērķauditorija:

Studenti un pasniedzēji

Iesaistītās puses un to loma (brīvprātīgie, pašvaldība, NVO, sociālās institūcijas u.c.):

Starpkultūru institūts piecus augstskolas studentus apmācīja kā forumteātra aktierus. Pēc tam tika organizētas 10 forumteātra performances Timisoara augstskolās ar nosaukumu “Neaiztiec mani!”, uzsākot diskusiju par vardarbību un diskrimināciju izglītības iestādēs. Katrā augstskolā tika organizētas radošas darbnīcas, kuru laikā studentiem un pedagogiem bija iespēja iejusties forumteātra aktiera lomā. Studentu un pasniedzēju grupa 30 stundu intensīvu treniņu laikā iestudēja jaunu forumteātra izrādi par viņiem interesējošu tēmu. Izrādes nosaukums bija “Cepure!”, tajā izvērstā narkotiku lietošanas problēma studentu vidū un nepieciešamība pedagogiem efektīvi iesaistīties šīs problēmas risināšanā.

Izrāžu mērķauditorija bija pedagogi, izglītības iestāžu direktori un vecāki – viņiem bija iespēja uzzināt, kādas ir studentu problēmas mācību vidē. Jo izglītības iestāde – tas nav tikai stāsts par klasēm un atzīmēm, tas ir stāsts arī par sociālo prasmju gūšanu un dzīves izaicinājumiem. Jāsaka, ka projekts deva ieguldījumu arī studentu un vecāku attiecību attīstībā.

Līdzdalības metodes apraksts/process:

Forumteātris ir interaktīva metode, ar kuras palīdzību skatītāji var virzīt izrādes gaitu un rast risinājumu konfliktam, kas atspoguļots izrādē. Skatītāju loma ir ļoti nozīmīga: viņiem ir iespēja aktīvi līdzdarboties izrādē, transformējot to, izvirzot savas idejas un ieteikumus.

Pilsoniskās līdzdalības aspekti:

☐ Informēšana	☐ Apspriedes	☒ Vienošanās/dialogs
☐ Sadarbība ar iedzīvotājiem	☒ Varas deleģēšana	☐ Iedzīvotāju kontrole

Pilsoniskās līdzdalības aspektā projektam ir divas dimensijas. Pirmā ietver varas deleģēšanu jaunatnei, kas ir iesaistīta procesos. Tēmu un pašu izrādi par visiem 100% veidoja paši jaunieši. Fasilitators tikai virzīja procesu un pārliecinājās, vai vēlāmā doma tiek pasniegta skaidrā un publikai saprotamā veidā. Jauniešiem bija pilnīga brīvība izvēlēties problēmsituāciju un uz tās pamata veidot visu izrādi.

Otra dimensija attiecas vairāk uz pārējām projektā iesaistītajām pusēm – pasniedzējiem, vecākiem, izglītības iestāžu vadītājiem u.c. Viņi bija iesaistīti atvērtā dialogā, paužot savu viedokli un iespējamus risinājumus attiecībā uz jauniešu atspoguļoto problēmsituāciju.

Pilsoniskās līdzdalības rezultāti:

Mūsdienās par jauniešiem ir izveidojies stereotips kā par vienaldzīgu sabiedrības daļu, kam nerūp apkārt notiekošais un kas neiesaistās sabiedrības problēmu risināšanā. Performanču “Neaiztiek mani!” laikā mēs pierādījām absolūti pretējo. Mēs redzējām, ka jauniešiem ir svarīga gan problēmas izvirzīšana, gan risinājuma meklēšana.

Viņiem ļoti interesanta šķita forumteātra pieeja – gan kā neformālās izglītības metode, gan kā sabiedrības iesaistes instruments.

Daudzi studenti, kas iesaistījās projektā, turpināja darboties Starpkultūru institūtā kā brīvprātīgie dažādos līdzdalības projektos. Viens no tiem ir “Basca solidaritātes kopiena”, kura mērķis ir izgaismot problēmas Timisoara jauniešu ar ierobežotām iespējām vidū.

Grūtības, iesaistot sabiedrību:

Tā kā šajā projektā tika iesaistīts daudz jaunu cilvēku, viena no lielākajām grūtībām bija viņu interešu daudzveidība, kas nebūt nebija saistīta ar līdzdalību sabiedriskos procesos. Tomēr forumteātra metode ir ļoti spēcīga un spēj ietekmēt potenciālas pārmaiņas pozitīvā virzienā.

Pilsoniskās līdzdalības pozitīvie aspekti:

Novērojām, ka pozitīvu izaugsmi piedzīvoja tie pieci jaunieši, kuri piedalījās divu gadu forumteātra aktieru intensīvajos treniņos. Viņi kļuva daudz motivētāki, ieinteresētāki par procesiem viņiem apkārt un pasauli kopumā. Studenti kļuva pārliecinātāki par sevi, ieinteresētāki pašizaugsmē un spējīgi paust savu nostāju un līdzdarboties savas kopienas labklājības celšanā.

“Pilsētnieku žūrijas” izveide vietējās pilsētvides plānošanai

Koordinējošā organizācija: Saillans pašvaldība

Aktivitātes mērķi:

Par izmaiņu veikšanu vietējā pilsētas plānā (franču val. – “Plan Local d’Urbanisme”) ir atbildīga darba grupa, kas darbojas pēc “pilsētnieku žūrijas” (jeb “pilsētnieku padomes”, “pilsētnieku paneļa”) principiem. Divas trešdaļas no darba grupas sastāda pilsētnieki, kuri pēc nejaušas izlases principiem tiek izvēlēti no vēlētāju datubāzes. Vienu trešdaļu sastāda lēmējvaras pārstāvji un pašvaldības administrācijas darbinieki. Gada laikā darba grupai ir 18 tikšanās, kuru laikā tiek pārskatīts pilsētas plāns un tajā veiktas izmaiņas.

Šīs “pilsētnieku pilotgrupas” uzdevums ir regulāri pārskatīt vietējo pilsētas plānu. Tā ir atbildīga par pilsētas plāna dokumentācijas izstrādi. Tiek ņemti vērā arī pilsētnieku līdzdalības procesa rezultāti. Līdzdalības procesa ietvaros tiek organizētas vairāk nekā desmit apspriedes – pilsētnieku tikšanās, pasaules kafejnīca, apkaimju iedzīvotāju tikšanās, individuālas aptaujas, radošās darbnīcas skolēniem, virtuālas darbnīcas ar pusaudžiem u.c.

“Pilsētnieku žūrijas” mērķi ir:

- Paplašināt iedzīvotāju zināšanas par pilsētplānošanas jautājumiem un sabiedrības līdzdalību
- Paaugstināt iedzīvotāju iesaisti vietējo politikas plānošanas dokumentu izstrādē
- Ļaut pilsētniekiem ne vien būt informētiem vai uzklausiem, bet arī pašiem iesaistīties savas nākotnes pilsētas plānošanā

- Iesaistīt tos iedzīvotājus, kas parasti nav sociāli aktīvi

Sociālie mērķi (piemēram, iespējošana, vienlīdzība, sociālās izmaiņas, u.c.):

Iedzīvotāju iespējošana

Lielākas uzmanības pievēršana pilsētas plānošanas nosacījumiem un dokumentiem

Vietējo plānošanas dokumentu efektivitātes veicināšana

Mērķauditorija:

Projekta mērķauditorija ir praktiski visi cilvēki, kuri dzīvo vai strādā Saillans pilsētā, vai vienkārši to apmeklē, īpaši mērķētas aktivitātes ir paredzētas jauniešiem un lauksaimniekiem.

Iesaistītās puses un to loma (brīvprātīgie, pašvaldība, NVO, sociālās institūcijas u.c.):

Iedzīvotāji ir regulāri iesaistīti pilsētas plānošanas dokumenta izstrādē divu gadu periodā – izsakot savu viedokli, debatējot, sniedzot ieteikumus.

Iedzīvotāji, kuri ir iesaistīti “pilsētnieku žūrijā”, ir atbildīgi par dokumentācijas izstrādi, izstrādājot vietējo pilsētas plānu

Pilsētnieki kopā ar pētniekiem regulāri veic līdzdalības procesa uzraudzību un novērtēšanu

Līdzdalības metodes apraksts/process:

- 2016.gada februāris – septembris: līdzdalības procesa plānošana, pilsētas plāna mērķu formulēšana, diskusijas par “pilsētnieku žūrijas” izveidi.
- 2016.oktobris – 2017.gada aprīlis: līdzfinansējuma meklēšana, līguma slēgšana par telpām, kur norisinātos Saillans pilsētas plāna izstrāde un sabiedrības līdzdalības process.
- 2017.gada aprīlis – augusts: metodikas izstrāde pilsētnieku atlasei no vēlētāju datubāzes dalībai “pilsētnieku pilotgrupā”, atlases process.
- 2017.gada septembris: sabiedrisku apspriežu organizēšana par pilsētas plāna izstrādi
- 2017.gada oktobris: pirmā “pilsētnieku pilotgrupas” jeb “pilsētnieku žūrijas” tikšanās
- 2017.gada oktobris – 2018.gada septembris: “pilsētnieku pilotgrupas” ikmēneša tikšanās, dažas sabiedrības līdzdalības aktivitātes; ikmēneša tikšanās uzraudzības un izvērtēšanas darba grupai.

Pilsoniskās līdzdalības aspekti:

X Informēšana

X Apspriedes

X Vienošanās/dialogs

X Sadarbība ar iedzīvotājiem

X Varas deleģēšana

X Iedzīvotāju kontrole

Pilsoniskās līdzdalības rezultāti:

Darba grupa darbu uzsāka 2017.gada septembrī un tās darbība paredzēta divu gadu garumā. Līdzdalības process tiek uzraudzīts un izvērtēts, tajā skaitā dalībnieku ieguldījums, atdeve un iespēja ietekmēt procesus.

Grūtības, iesaistot sabiedrību:

Daži iedzīvotāji jau ir atzinuši, ka ir saskārušies ar grūtībām iesaistīties: viņiem trūkst laika darboties “pilsētnieku žūrijā” vai līdzdalības pasākumos. Tāpat dažiem pilsētniekiem šķērslis šķiet viņu nepietiekamās zināšanas par pilsētplānošanu, lai gan nekādas īpašas kompetences iesaistes procesā netiek pieprasītas.

Pilsoniskās līdzdalības pozitīvie aspekti:

Šis aspekts tiks izvērtēts vēlāk.

Koordinējošā organizācija: Saillans pašvaldība

Projekta mērķi:

- Iespēja pašiem iedzīvotājiem izvirzīt prioritāri īstenojamus projektus kopienā
- Lēmumu pieņemšanu un kopienas projektu izstrādi padarīt saprotamāku iedzīvotājiem
- Veicināt iedzīvotāju izpratni par pašvaldības budžeta veidošanos un pārdali
- Iespēja rakstīt projektus pašiem pilsētas iedzīvotājiem, tajā skaitā bērniem.

Sociālie mērķi (piemēram, iespējošana, vienlīdzība, sociālās izmaiņas, u.c.):

Pilsētnieku iespējošana

Mērķauditorija:

Šī projekta mērķa grupa ir plaša – praktiski visi iedzīvotāji, īpašs uzsvars uz tiem, kuri līdz šim nav piedalījušies līdzdalības procesos.

Iesaistītās puses un to loma (brīvprātīgie, pašvaldība, NVO, sociālās institūcijas u.c.):

Iedzīvotājiem bija iespēja iesniegt projekta pieteikumus tiešsaistē vai izmantojot īpašu veidlapu. Tie cilvēki, kuri bija iesnieguši projekta pieteikumu, pēc tam tika aicināti to papildināt un pilnveidot kopā ar kompetentiem pašvaldības darbiniekiem. Tāpat iedzīvotāji apguva praktiskas prasmes prezentēt projekta ideju auditorijai. Tika izveidota darba grupa, kuras mērķis bija šo projektu atbilstības izvērtējums, ieviešana un uzraudzība.

Līdzdalības metodes apraksts/process:

- 2016.gada ziema: daži iedzīvotāji nāca klajā ar ieteikumu izveidot līdzdalības budžetu
- 2016.gada septembris –2017.gada marts: lēmējvaras pārstāvju un iedzīvotāju diskusijas par līdzdalības procesa radīšanu, kas būtu atšķirīgs no līdzdalības budžeta
- 2016.gada novembris: daži lēmējvaras pārstāvji piedalījās nacionālā sanāksmē Grenoblē par līdzdalības budžetu
- 2017.gada aprīlis – maijs: uzsaukums iedzīvotājiem iesniegt projektu pieteikumus tiešsaistē vai izmantojot īpašu veidlapu, ideju izvērtēšana publiskā telpā (tirgus dienā)
- 2017.gada jūnija sākums: projekta pieteikumu analīze, nepieciešamā budžeta aplēses
- 2017.gada jūnija vidus: iedzīvotāji paši prezentē savus projektus publiskā telpā. Lēmējvaras pārstāvji izvērtē finansiālos aspektus un budžeta sastādīšanas principus
- 2017.gada jūnija beigas: sabiedrība balso par, viņuprāt, prioritāriem projektiem, izmantojot tiešsaistes balsošanas iespēju, īpašas veidlapas vai balsošanas stendu tirgus laukumā
- 2017.septembris: pirmo projektu ieviešana. Pašvaldība izvērtē savas iespējas finansēt projektus, kā arī piesaistīt līdzfinansējumu

Pilsoniskās līdzdalības aspekti:

Informēšana

Apspriedes

Vienošanās/dialogs

Sadarbība ar iedzīvotājiem

Varas deleģēšana

Iedzīvotāju kontrole

Pilsoniskās līdzdalības rezultāti:

- 21 cilvēks iesniedza projektu pieteikumus
- Kopumā iesniegti 25 projektu pieteikumi

- Apmēram, 30 cilvēki piedalījās projektu prezentēšanas dienā
- Saņemti 110 balsojumi par prioritāri atbalstāmajiem projektiem
- Apstiprināti 12 projekti: “zaļās” elektrības ražošana pilsētā, klūgu mājiņu izveide bērniem, jaunas freskas gleznojums skolai, izglītojošas tūres par tēmu koki pilsētā u.c.

Grūtības, iesaistot sabiedrību:

Bija grūti iesaistīt tos iedzīvotājus, kuri parasti ir neaktīvi.

Pilsoniskās līdzdalības pozitīvie aspekti:

Laba izvēle bija iespēja balsot par projektiem tirgus laukumā.

Silvi un tās bērni

Koordinējošā organizācija: Sociālās līdzdalības veicināšanas biedrība “Sorriso”

Aktivitātes mērķi:

Veidot pilsētvidi bērniem draudzīgāku, izveidojot Junioru pilsētas padomi. Projekta ietvaros notika aktīva pilsētas mēra, lēmējvaras un bērnu sadarbība. Junioru pilsētas padomes tikšanos laikā bērni puda savas vajadzības un vēlmes pilsētvides uzlabošanai no viņu skatu punkta.

Sociālie mērķi (piemēram, iespējošana, vienlīdzība, sociālās izmaiņas, u.c.):

Iespēja bērniem iepazīt savu apkārtni un pašvaldības darba struktūru.

Bērnu redzējums tiešā veidā nodots cilvēkiem, kam ir reāla vara pieņemt lēmumus.

Paplašināt cilvēku zināšanas par viņu tiesībām un pienākumiem.

Iespēja izzināt vietējo institūciju darbu un likumdošanu.

Mērķauditorija:

Bērni no vietējām skolām un pirmskolām.

Iesaistītās puses un to loma (brīvprātīgie, pašvaldība, NVO, sociālās institūcijas u.c.):

Silvi pašvaldība, sociālie uzņēmumi, skolas.

Līdzdalības metodes apraksts/process:

Bērni piedalījās tematiskās darbnīcās par pilsoņu tiesībām un pienākumiem. Galvenās līdzdalības veicināšanas metodes bija: līdzdalības veicināšanas darbnīcas, kuru laikā tika veidoti zīmējumi par, bērnuprāt, nepieciešamajām izmaiņām pilsētvidē, mācību braucieni, Junioru pilsētas padomes tikšanās.

Pilsoniskās līdzdalības aspekti:

Informēšana

Apspriedes

Vienošanās/dialogs

Sadarbība ar iedzīvotājiem

Varas deleģēšana

Iedzīvotāju kontrole

Pilsoniskās līdzdalības rezultāti:

Bērni projekta aktivitātēs iesaistījās ar lielu entuziasmu, projekta noslēgumā viņi izveidoja spēli “Silvilandia”.

Grūtības, iesaistot sabiedrību:

Grūtākais bija bērniem apgūt likumdošanas aspektus, kā arī noturēt viņu uzmanību, it īpaši pašu jaunāko bērnu.

Pilsoniskās līdzdalības pozitīvie aspekti:

Vietējā pašvaldības administrācija analizēja bērnu ieteikumus un daži no tiem tikai arī realizēti. Bērni bija patiešām priecīgi un lepni par šo rezultātu.

Vietējais sociālais plāns

Koordinējošā organizācija: Silvi pašvaldība

Aktivitātes mērķi:

- Realizēt sociālos pakalpojumus atbilstoši pamatvajadzībām
- Sastādīt sociālo pakalpojumu plānu tiem, kas sevi nespēj nodrošināt paši
- Sociālā iekļaušana un nabadzības izskaušana
- Atbalsts vecākiem, jauniešiem, prevencija un risinājumi vardarbības gadījumos
- Rīcības plāna izstrāde cilvēkiem ar īpašām vajadzībām
- Rīcības plāna izstrāde aktīvai novecošanai
- Rīcības plāna izstrāde izglītības pakalpojumu attīstībai jaunākiem bērniem

Sociālie mērķi (piemēram, iespējošana, vienlīdzība, sociālās izmaiņas, u.c.):

Vairot iespējas iedzīvotāju un vietējās kopienas labklājības veicināšanai.

Mērķauditorija:

Visi pilsētas iedzīvotāji, īpaši mazaizsargātie.

Iesaistītās puses un to loma (brīvprātīgie, pašvaldība, NVO, sociālās institūcijas u.c.):

Vietējās pašvaldības iestādes: skolas, veselības institūcijas, tiesu institūcijas u.c.

Biedrības un kooperatīvi

Pilsētas iedzīvotāji

Visas iesaistītās puses piedalījās Vietējā sociālā plāna izstrādē un ieviešanā

Līdzdalības metodes apraksts/process:

Sākotnēji tika analizēts sociālais fons, kā arī izceltas reālas situācijas, kad sociālai problēmai risinājumu ir radusi pati sabiedrība, nevis atbilstošās institūcijas speciālists. Šim mērķim kā līdzdalības metode tika izmantota "Kopienas laboratorija" (*Community Lab*, angļu val.), kas paplašina zināšanas caur reālu sabiedrības darbību.

Tika ieviesta arī plašāka programma "Līdzdalība – labklājība", kuras izveidē iesaistījās pilsētnieki, eksperti un politiskās organizācijas.

Pilsoniskās līdzdalības aspekti:

X Informēšana

X Apspriedes

X Vienošanās/dialogs

Pilsoniskās līdzdalības rezultāti:

Projekta ietvaros darbojās 4 darba grupas un tika iesaistītas 30 organizācijas.

Grūtības, iesaistot sabiedrību:

Vēlējāmies, lai tiktu iesaistīta lielāka sabiedrības daļa, vairāk iesaistīto pušu, grūtības sagādāja visu iesaistīto pušu sadarbības koordinēšana. Nepietiekami augsta iedzīvotāju iespējošana zināšanu pārneses aspektā.

Pilsoniskās līdzdalības pozitīvie aspekti:

Iedzīvotāji ir zinošāki par sociālajiem pakalpojumiem un pašvaldības sociālā dienesta darbu. Sociālo pakalpojumu izvērtējums, iespēja plašāk palūkoties uz sociālo pakalpojumu piedāvājumu no netradicionāla skatu punkta, rast jaunus risinājumus dažādām vecuma un sociālajām grupām. Iedzīvotāju līdzdalība plānošanas dokumentu izstrādē.

Vroclavas pilsētas foruma darbnīcas – galvenais plāns un stratēģija

Koordinējošā organizācija: Vroclavas pašvaldība

Aktivitātes mērķi:

Pilsētas galvenā plāna izstrāde (plānošanas dokuments, kas nosaka pilsētas attīstības virzienus un galvenās prioritātes)

Iedzīvotāju iesaiste politikas plānošanas un attīstības prioritāšu dokumentu izstrādē

Sociālie mērķi (piemēram, iespējošana, vienlīdzība, sociālās izmaiņas, u.c.):

- Izpratnes paplašināšana
- Izglītošana
- Iedzīvotāju iespējošana
- Iedzīvotāju atbalsts un akcepts, veidojot pilsētas politiku un attīstības plānu
- Iedzīvotāju vajadzību un ekspektāciju noskaidrošana

Mērķauditorija:

Visi Vroclavas iedzīvotāji.

Iesaistītās puses un to loma (brīvprātīgie, pašvaldība, NVO, sociālās institūcijas u.c.):

Vietējās pašvaldības iestādes, tajā skaitā daži lēmējvaras pārstāvji, dažādu profesiju pārstāvji, akadēmiķi un NVO organizēja tematiskus seminārus un debates, kas bija par pamatu turpmākām diskusijām darbnīcās, kurās iesaistījās iedzīvotāji. Debašu un darbnīcu organizēšanā un moderēšanā bija iesaistītas dažas amatpersonas un brīvprātīgie.

Līdzdalības metodes apraksts/process:

- Sākotnējās organizatoriskas tikšanās
- Tematiski semināri
- Pēc katra semināra – darbnīcas, kurās šaurākā iedzīvotāju lokā detalizēti tiek izvērsti semināra tēma

- Pašvaldībā iesniegts apkopojums par iedzīvotāju idejām un komentāriem
- Atbildīgās amatpersonas strādā pie jaunā dokumenta
- Apspriedes par dokumenta uzmetumu

Pilsoniskās līdzdalības aspekti:

Informēšana

Apspriedes

Vienošanās/dialogs

Sadarbība ar iedzīvotājiem

Varas deleģēšana

Iedzīvotāju kontrole

Pilsoniskās līdzdalības rezultāti:

- Jaunu vietējo līderu izvirzīšanās
- Pašu iedzīvotāju virzītas (*bottom-up*, angļu val.) iniciatīvas, iedzīvotāju ar kopīgām interesēm pašorganizēta apvienošanās

Grūtības, iesaistot sabiedrību:

- Iedzīvotāju viedokli nomāc profesionāļi
- Dažādās tikšanās piedalās vieni un tie paši iedzīvotāji
- Projektam ļoti margināla ietekme uz dokumenta izstrādi
- Komfortablas atmosfēras trūkums – iedzīvotāji pameta tikšanās pirms to beigām un nejutās droši izteikties
- Ne visiem bija iespēja tikt pie vārda

Pilsoniskās līdzdalības pozitīvie aspekti:

- Iedzīvotāju, vietējās pašvaldības un dažādu profesiju pārstāvju mijiedarbība
- Informācijas nodošana, izpratnes paaugstināšana
- Iedzīvotāji pievērš uzmanību ilgtermiņa plānošanas jautājumiem
- Publiskās diskusijās iedzīvotāji rosina jaunus tematus
- Pievērsta uzmanība nākotnes riska faktoriem

Darbnīca “Pilsoniskā laboratorija”

Koordinējošā organizācija: Biedrība “Polijas pilsētu plānotāji – Vroclavas nodaļa”
(*Towarzystwo Urbanistów Polskich - oddział Wrocław, poļu val.*)

Projekta mērķis :

Paaugstināt iedzīvotāju aktivitāti un iesaisti, apgūstot Vroclavas līdzdalības budžetu

Sociālie mērķi (piemēram, iespējošana, vienlīdzība, sociālās izmaiņas, u.c.):

Paaugstināt iedzīvotāju zināšanas par apkaimēm un iesaistīt plašāku sabiedrības daļu lēmumu pieņemšanas procesā

Mērķauditorija:

Vietējā kopiena

Iesaistītās puses un to loma (brīvprātīgie, pašvaldība, NVO, sociālās institūcijas u.c.):

Biedrības "Polijas pilsētu plānotāji" līderi projektā iesaistīja sekojošas apkaimes – Biskupin-Sępolno, Borek, Oporow, Szczepin un Brochów. Viņi bija atbildīgi arī par metodes "Reāla plānošana" fasilitēšanu, kā arī veidoja rīcības plānu visos projekta realizācijas posmos.

Projektā iesaistījās NVO brīvprātīgie, vietējie aktīvisti, kā arī pilsētas plānošanas un pilsētas ekonomikas nozaru studenti.

Līdzdalības metodes apraksts/process:

Kā līdzdalības instruments projektā tika izmantota metode "Reāla plānošana", kas sevī ietvēra:

- **Pirmā tikšanās** ar iedzīvotājiem un vietējiem līderiem ar mērķi:
 - Identificēt apkaimes, kuru iedzīvotāji ir visieinteresētākie līdzdalībā, kā arī tās, kurās līdzdalības moments ir kritisks
 - Nodefinēt visas projektā iesaistītās puses
 - Izcelt galvenās pašvaldības problēmas
- **Maketu izgatavošana**: katrā apkaimē tika izvēlēta viena skola, kuras skolēni ar skolotāju un fasilitatoru atbalstu izgatavoja apkaimes maketu.
- **Otra tikšanās**: tikšanās laikā tika izmantots skolēnu izgatavotais makets un "problēmu un ieteikumu kartes". Iedzīvotājiem bija iespēja identificēt problēmas, konkrētajā apgabalā uz maketa novietojot attiecīgo karti. Mūs ļoti interesēja tikšanās dalībnieku loks.
- **Trešā tikšanās**: šīs tikšanās mērķis bija noteikt problēmas, kurām ir primāra vai sekundāra loma. Nākamais solis bija izvērtēt, kā problēmas atrisināt un cik ātri to varētu izdarīt. Tāpat bija svarīgi definēt, kuras problēmas varētu atrisināt pati biedrība "Polijas pilsētu plānotāji".

Pilsoniskās līdzdalības aspekti:

Informēšana

Apspriedes

Vienošanās/dialogs

Sadarbība ar iedzīvotājiem

Varas deleģēšana

Iedzīvotāju kontrole

Pilsoniskās līdzdalības rezultāti:

Iedzīvotājiem bija iespēja ne vien diskutēt par problēmām ar attiecīgo jomu ekspertiem, bet arī plānot reālu projektu iesniegšanu problēmu risināšanai.

Grūtības, iesaistot sabiedrību:

Tika nolemts atcelt noslēguma tikšanos par Szczepn apkaimi informācijas trūkuma dēļ, neskatoties uz to, ka notika papildus tikšanās, izmantojot apkaimes 3D modeli.

Pilsoniskās līdzdalības pozitīvie aspekti:

Pirmkārt, tikšanās deva iespēju diskutēt par apkaimju problēmām un rast tām risinājumus. Problēmu izvērtējums ļāva noskaidrot prioritāri risināmos jautājumus. Visi problēmjaudājumi tika apkopotā veidā nodoti vietējiem līderiem, kas atvieglāja viņu darbu un sniedza idejas, rakstot pieteikumus līdzdalības budžetam.

Otrkārt, tikšanos laikā vietējie iedzīvotāji paši varēja identificēt apkaimju problēmas un piedāvāt interesantas idejas pilsētvides attīstībai.

Treškārt, pateicoties projektam, salīdzinājumā ar 2014.gadu bija pieaudzis pieteikumu skaits līdzdalības budžetam. Oporów apkaimē 2014.gadā bija iesniegti 4 pieteikumi, pēc projekta to skaits bija audzis līdz 11, Szczepin apkaimē – no 13 līdz 16, Brochów apkaimē – no 13 līdz 16, Borek apkaimē – no 8 līdz 31 (kas parāda arī spēcīgu vietējo iniciatīvu grupu rašanos), Biskupin apkaimē – no 23 līdz 24.

Ceturtkārt, brīvprātīgajiem bija iespēja apgūt metodes "Reāla plānošana" procesu.

Koordinējošā organizācija: Istiea-Aedipsos pašvaldība

Aktivitātes mērķi:

- Apzināt vietas pašvaldībā ar vides vērtību
- Apzināt skaistus dabasskatus
- Apzināt vietas, kas nozīmīgas ar valstiska un vietēja mēroga vēsturiskiem notikumiem
- Apkopot lokāla rakstura antīkos mītus
- Apkopot stāstus ar vietēja un valstiska mēroga vēsturisku vērtību
- Izstrādāt pārgājienu maršrutu tīklu, kas piedāvātu izvēlēties maršrutus pēc dažādiem raksturlielumiem

Sociālie mērķi (piemēram, iespējošana, vienlīdzība, sociālās izmaiņas, u.c.):

- Alternatīvs vides un kultūras izglītības piedāvājums vietējiem iedzīvotājiem (īpaši jauniešiem), kā arī viesiem
- Atklāt, saglabāt, popularizēt un aizsargāt dabas skaistumu un vietas ar nozīmīgumu vides aspektā
- Vietējās kultūras un vēstures mantojuma popularizēšana un aizsardzība
- Ekotūrisma attīstība
- Ieguldījums vietējās ekonomikas attīstībā

Mērķauditorija:

- Pašvaldības iedzīvotāji
- Pašvaldības viesi

Iesaistītās puses un to loma (brīvprātīgie, pašvaldība, NVO, sociālās institūcijas u.c.):

- Pašvaldība
- Pagastu pārvaldes
- Vietējās vides un kultūras organizācijas
- Vietējie vēstures eksperti
- Vietējie pārgājienu entuziasti
- Brīvprātīgie

Līdzdalības metodes apraksts/process:

- Iesaistītās puses sniedz informāciju par apkārtnē nozīmīgām un interesantām vietām (ar vēsturisku un vides nozīmi, skaistiem dabasskatiem)
- Iesaistītās puses sniedz ieteikumus maršrutu dizaina izstrādē (tikšanās, individuālas sarunas u.c.)

Pilsoniskās līdzdalības aspekti:

Informēšana

Apspriedes

Vienošanās/dialogs

Sadarbība ar iedzīvotājiem

Varas deleģēšana

Iedzīvotāju kontrole

Pilsoniskās līdzdalības rezultāti:

- Pārgājienu maršrutu izstrāde vietējo vērtību popularizēšanai
- Vietējo iedzīvotāju līdzdalība maršrutu izstrādē ļauj uz kultūras un vides mantojumu raudzīties ar lielāku cieņu un iesaistīties tā aizsardzībā

Grūtības, iesaistot sabiedrību:

- Dažkārt bija grūti rast kopīgu valodu attiecībā uz maršrutu dizainu, jo bija daudz atšķirīgu viedokļu

Pilsoniskās līdzdalības pozitīvie aspekti:

- Cilvēku iesaiste radošā procesā ļauj viņiem kļūt par aktīvākiem pilsoņiem
- Aktīva vietējā kopiena veicina cieņpilnu attieksmi un saudzību pret vietējo identitāti

Aiziet, Grieķija! (pašvaldības teritorijā)

Koordinējošā organizācija: Istiea-Aedipsos pašvaldība sadarbībā ar projekta koordinatoru nacionālā mērogā – biedrību “Aiziet, Grieķija!” (*Let's Do It Greece*, angļu val.) Lielā talka!

Aktivitātes mērķi:

Vienas dienas laikā veikt brīvprātīgos darbus, ikvienu valsts stūrīti padarot tīrāku un estētiski pievilcīgāku”.

Sociālie mērķi (piemēram, iespējošana, vienlīdzība, sociālās izmaiņas, u.c.):

Akcijas moto ir “Apvienosimies Grieķijai!” (*Let's join the Greek society*, angļu val.), tas nozīmē, ka paralēli idejai par projekta ekoloģisko pusi, svarīga ir arī sabiedrisku, kultūras un vides organizāciju apvienošana kopīgam mērķim.

Mērķauditorija:

Visi pašvaldības iedzīvotāji, par ļoti nozīmīgu mērķa grupu tiek izvirzīti tieši bērni.

Iesaistītās puses un to loma (brīvprātīgie, pašvaldība, NVO, sociālās institūcijas u.c.):

Istiea-Aedipsos pašvaldība: atbildīga par materiālu nodrošināšanu; projekta atpazīstamības veicināšana un informācijas nodošana vietējām organizācijām un brīvprātīgajiem

Skolas: skolēnu iesaistīšana brīvprātīgajā darbā

Līdzdalības metodes apraksts/process:

1. Apkopot nepieciešamos materiālus un veicamos darbus
2. Tikšanās ar iesaistītajām pusēm un pienākumu deleģēšana
3. Rīcības grupas izveide
4. Gatavošanās akcijai
5. Publicitātes pasākumi un atpazīstamības veicināšana
6. Akcijas diena
7. Atzinības paušana brīvprātīgajiem un rezultātu izplatīšana

Pilsoniskās līdzdalības aspekti:

☐ Informēšana	☐ Apspriedes	☐ Vienošanās/dialogs
☒ Sadarbība ar iedzīvotājiem	☐ Varas deleģēšana	☐ Iedzīvotāju kontrole

Pilsoniskās līdzdalības rezultāti:

2017.gadā ir būtiski audzis iesaistīto pušu skaits, tāpat arī katru gadu aizvien pieaug akcijas dalībnieku skaits.

Grūtības, iesaistot sabiedrību:

Vecāka gadagājuma cilvēkiem vides jautājumu risinājumi nav īpaši saistoši, tāpēc viņu iesaiste akcijā ir viszemākā. Pašvaldība centās akcijā iesaistīt daudzas skolas, jo būtiska ir vides apziņas veicināšana tieši skolēniem. Esam novērojuši, ka bērnu dalība akcijā iedvesmo vecāka gadagājuma cilvēkus un ir motivējošais aspekts, lai arī viņi iesaistītos.

Pilsoniskās līdzdalības pozitīvie aspekti:

Pozitīvākais sasniegums ir dalībnieku skaita pieaugums katru gadu. Veiksmes faktors akcijas ilgtspējai ir tieši bērnu iesaiste, kas arī katru gadu ir arvien augstāka.

**PAR
PARTNERIEM**

Organizācijas nosaukums	Billere pašvaldība
Pilsēta/valsts	Billere/Francija
Mājaslapa	www.billere.fr
Organizācijas tips	Vietējā pašvaldība
Kontaktpersona	Vārds: Celine Garlenq Amats: Pilsoniskās līdzdalības projektu vadītāja e-pasts: celine.garlenq@ville-billere.fr
Organizācijas darbinieku/iedzīvotāju skaits	Darbinieku skaits: 260 Iedzīvotāju (pašvaldībā) skaits: 14000
Aktivitātes, projekti un pieredze iekļaujošas pilsoniskās līdzdalības jomā	<p>Billere pašvaldība ir viena no 36 000 Francijas pašvaldībām.</p> <p>Pašvaldība attīsta, uzlabo un ievieš dažādas metodes un projektus pilsoniskās līdzdalības stiprināšanai. Pateicoties Erasmus+ projektam, esam eksperimentālā kārtā no Apvienotās Karalistes pārņēmuši metodi, sauktu "Reāla plānošana". Šī metode paredz organizēt iedzīvotāju apspriedes, lai uzzinātu vietējās kopienas reālās vajadzības. Tā rezultātā tiek veicināts dialogs un sadarbība starp politiķiem, tehniskajiem darbiniekiem un vietējiem iedzīvotājiem. Metodes īstenošanā tiek iesaistīti arī skolēni, tādējādi izglītojot jauno paaudzi par pilsētas plānošanas jautājumiem.</p> <p>2018.gadā tiek koordinēts arī tā sauktais līdzdalības budžets, ar kura palīdzību vietējie iedzīvotāji paši var izlemt, kādiem mērķiem novirzīt daļu no pašvaldības budžeta, kļūstot par sava veida tiešo lēmējvaru. Tas piešķir reālu varu pašiem izvirzīt prioritāri atbalstāmos projektus un lemt par pašvaldības budžeta izlietojumu.</p> <p>Tāpat mēs sadarbojamies ar vietējām organizācijām un atbalstām tās projektu īstenošanā aktīvas pilsoniskas sabiedrības jomā mūsu pilsētā, lai stiprinātu sabiedrības vienotību un paplašinātu kopienas zināšanas.</p> <p>Esam atbildīgi par sabiedrības centra darbību, piedāvājot brīvā laika un sociāli nozīmīgas aktivitātes, iesaistot vietējos iedzīvotājus dažādu projektu veidošanā un īstenošanā.</p>

Organizācijas nosaukums	Gulbenes novada pašvaldība
Pilsēta/valsts	Gulbene/Latvija
Mājaslapa	www.gulbene.lv
Organizācijas tips	Vietējā pašvaldība
Projekta kontaktpersona	Vārds: Anita Birzniece Projektu vadītāja. Izglītības, kultūras un sporta nodaļas izglītības darba speciāliste-vadītāja vietniece e-pasts: anita.birzniece@gulbene.lv
Organizācijas darbinieku/iedzīvotāju skaits	Darbinieku skaits: 90 Iedzīvotāju (pašvaldībā) skaits : 22000
Aktivitātes, projekti un pieredze iekļaujošas pilsoniskās līdzdalības jomā	<p>Gulbenes novada pašvaldība (GNP) ir viena no 119 Latvijas vietējām teritoriālās pārvaldes institūcijām. Tās galvenais mērķis ir nodrošināt vietējās kopienas sociālās vajadzības un pārstāvēt iedzīvotāju intereses. GNP koordinē dažādus sociālus un izglītības projektus saskaņā ar vietējās teritorijas attīstības plānu un iedzīvotāju vajadzībām. GNP atbalsta dažādas iedzīvotāju grupas, tajā skaitā jauniešus un seniorus.</p> <p>Tiek izmantotas dažādas metodes aktīvas pilsoniskās sabiedrības veicināšanai, kā piemēram, līdzdalības metodes “Kafija ar politiķiem” un “Saldējums ar lielajiem”, brīvprātīgā darba iespējas, finansiāls atbalsts NVO sektora aktivitātēm, kā arī dažādi semināri, diskusijas u.c., lai paplašinātu vietējo iedzīvotāju zināšanas par vietējiem procesiem un pašvaldību kopumā.</p> <p>GNP ir pieredze projektu un pasākumu īstenošanā, iesaistot izglītības iestādes, jauniešu centrus, nevalstiskās organizācijas, kā arī vietējo sabiedrību un dažāda vecuma brīvprātīgos, tādējādi veicinot sabiedrības līdzdalību.</p> <p>Pašvaldībai ir pieredze sabiedrības līdzdalības veicināšanas projektu izstrādē un ieviešanā gan izglītības, sociālajā, brīvprātīgā darba, kultūras jomā, gan infrastruktūras objektu pilnveidošanā. GNP ir realizējusi projektus vairākās programmās, piemēram, Erasmus+, Gruntvig, Eiropas reģionālās attīstības fonds, Jaunatne darbībā, Eiropa pilsoņiem, EuropeAid u.c. Pašvaldība ir realizējusi vairākus brīvprātīgā darba projektus gan jauniešu, gan senioru mērķauditorijai, kā arī globālās izglītības projektus, un projektus, kuru mērķis ir veicināt sabiedrības līdzdalību.</p>

Organizācijas nosaukums	Timisoara Starpkultūru institūts
Pilsēta/valsts	Timisoara/Rumānija
Mājaslapa	www.intercultural.ro
Organizācijas tips	Nevalstiskā organizācija (NVO)
Kontaktpersona	Vārds: Alexandra Conearic Amats: finanšu menedžere e-pasts: alexandra.conearic@intercultural.ro
Organizācijas darbinieku/iedzīvotāju skaits	Darbinieku skaits: 9 Brīvprātīgo skaits NVO: mainīgs, no 10 līdz 15
Aktivitātes, projekti un pieredze iekļaujošas pilsoniskās līdzdalības jomā	<p>Timisoara Starpkultūru institūts (TSI) ir nevalstiskā organizācija, kas izstrādā projektus starpkultūru, diskriminācijas mazināšanas, daudzveidības, cilvēktiesību, aktīvas pilsoniskās sabiedrības, demokrātijas un iekļaujošas līdzdalības jomā. TSI strādā ar skolotājiem, treneriem, jaunatni, imigrantiem, etniskajām minoritātēm, it īpaši romu kopienu, ar mērķi uzlabot attiecības dažādu sabiedrības grupu vidū. Iekļaujošas līdzdalības jomā esam realizējuši sekojošus projektus:</p> <p>Timisoara jauniešu padome, mērķis definēt jauniešu, vecumā no 15-19 gadiem, vajadzības, kā arī izstrādāt jauniešu interesēm atbilstošus projektus.</p> <p>Imigranti starpkultūru Rumānijā. Projekta mērķis bija sadarbības un integrācijas veicināšana, balstoties uz iekļaujošas līdzdalības principiem demokrātiskā sabiedrībā, kā arī imigrantu zināšanu paaugstināšana un pilsoniskas līdzdalības veicināšana.</p> <p>Projekta ROM-ACT mērķis bija paplašināt neformālās un ikdienas mācīšanās iespējas romu sievietēm vidū, stiprinot viņu integrāciju izglītības un sociālajā jomā un darba tirgū.</p> <p>Projekts "Pilsonis" ir inovatīva mācību metode par pilsonisku sabiedrību, tās pamatā ir reāla problēma vietējā sabiedrībā, kuru studenti ir izvēlējušies ar mērķi rast tai risinājumu.</p> <p>ISOLAT – laužot barjeras! ir projekts, kuru koordinējusi organizācija Parīzē <i>Centre du Theatre de l'Opprime Augusto Boal</i>, ar mērķi paplašināt forumteātra metodes izmantošanu gan neformālajā izglītībā, gan sabiedrisko procesos.</p> <p>MOOC 4 EU ir projekts, kas piedāvā vietu un laiku starpkultūru dialoga un pilsoniskās līdzdalības veicināšanai, stiprinot strukturētu viedokļu apmaiņu starp dažādām sabiedrības grupām (imigrantiem, etniskajām minoritātēm) un vietējām, reģionālajām, nacionāla līmeņa un Eiropas amatpersonām.</p>

Organizācijas nosaukums	Saillans pašvaldība
Pilsēta/valsts	Saillans/Francija
Mājaslapa	http://www.mairiedesaillans26.fr/
Organizācijas tips	Vietējā pašvaldība
Kontaktpersona	Vārds: Sabine Girard Amats: Pilsētas pārvaldes locekle e-pasts: sabine.girard@mairiedesaillans26.fr
Organizācijas darbinieku/iedzīvotāju skaits	Darbinieku skaits: 10 Iedzīvotāju (pašvaldībā) skaits: 1200
Aktivitātes, projekti un pieredze iekļaujošas pilsoniskās līdzdalības jomā	<p>Pilsoniskas un līdzdalību veicinošas pilsētas pārvaldības pamatā ir:</p> <ol style="list-style-type: none"> Kopīga lēmumu pieņemšana pilsētas pārvaldē, ievēlētu amatpersonu vidū ir sabalansēta varas pārdale, kas balstās uz principiem: <ul style="list-style-type: none"> Dažādas atbildības jomas un pienākumi katram pilsētas pārvaldes loceklim; Visi ievēlētie pārvaldes locekļi sadarbojas dažādu jautājumu risināšanā, kas veicina atbildības uzņemšanos un efektivitāti; arī pilsētas augstākās pārvaldības forma paredz sadarbību, jo sastāv no pilsētas mēra un mēra vietnieka. Galvenais darba un lēmumu pieņemšanas mehānisms ir Vadības komiteja, kas sastāv no ievēlētiem pārvaldes locekļiem. Šī mehānisma darbība ir transparenta un jebkurš sabiedrības loceklis var sadarboties ar pārvaldes locekļiem. Vietējo iedzīvotāju līdzdalība sniedz reālu un praktisku devumu pilsoniskas sabiedrības veidošanai. Pilsoņi iesaistās pašvaldības un vietējās politikas veidošanā visos posmos: <ul style="list-style-type: none"> Ir izveidotas tematiskas Līdzdalības komitejas (kopumā septiņās jomās: izglītība, vide, ekonomika, sociālā politika u.t.t.), iedzīvotāji var ietekmēt vietējās politikas virzienu un noteikt darbību vai projektu prioritātes. Darbojoties Projektu darba grupā, iedzīvotāji var realizēt projektus: Darbības forma paredz vienošanos un kopīgu lēmumu pieņemšanu. Neformālās izglītības metodes un instrumenti ļauj dalīties ar viedokļiem un pieņemt kopīgus lēmumus šajā darba grupā. Publiski pieejama informācija un caurredzamība ir sabiedriskās līdzdalības priekšnosacījums. Tas tiek nodrošināts ar dažādiem informācijas nodošanas līdzekļiem (ziņu relīzes, Facebook, u.c.).

Organizācijas nosaukums	Silvi pašvaldība
Pilsēta/valsts	Silvi/Itālija
Mājaslapa	www.comune.silvi.te.it , www.ufficiunicoterredelcerrano.it
Organizācijas tips	Vietējā pašvaldība
Kontaktpersona	Vārds: Giulia Pelliccia Amats: ES politikas eksperte e-pasts: europa@comune.silvi.te.it
Organizācijas darbinieku/iedzīvotāju skaits	Darbinieku skaits: 64 pastāvīgie darbinieki un 30 terminēta līguma darbinieki Iedzīvotāju skaits pašvaldībā: 15571
Aktivitātes, projekti un pieredze iekļaujošas pilsoniskās līdzdalības jomā	<p>Veidojot pašvaldības sociālo politiku, tiek iesaistīta “Kopienas laboratorija” – instruments, kas veic sabiedrības analīzi un identificē reālas sociālās problēmas, iesaistot gan ekspertus, gan vietējo kopienu. “Kopienas laboratorija” ir metode pilsonisko zināšanu paaugstināšanai un iedzīvotāju līdzdalības iespējošanai.</p> <p>“Līdzdalība – labklājība” ir plašāka programma, kas iesaista dažādas kopienas grupas – iedzīvotājus, ekspertus un politiskās organizācijas.</p> <p>Tāpat pašvaldība ir iesaistījusies apvienībā, kas organizē Piejūras zonas aizsardzību, iesaistot savā darbā un lēmumu pieņemšanā sabiedrību.</p>

Organizācijas nosaukums	Biedrība “Polish Town Planners – Wroclaw Division”
Pilsēta/valsts	Vroclava/Polija
Mājaslapa	www.tup.org.pl
Organizācijas tips	Nevalstiskā organizācija
Kontaktpersona	Vārds: Malgorzata Bartyrna-Zielinska Amats: Biedrības “Polish Town Planners – Wroclaw Division” prezidente e-pasts: wroclaw@tup.orf.pl
Organizācijas darbinieku/iedzīvotāju skaits	Brīvprātīgo skaits: 91
Aktivitātes, projekti un pieredze iekļaujošas pilsoniskās līdzdalības jomā	<p>Pēdējos gadus biedrība “Polish Town Planners – Wroclaw Division” (Polijas pilsētu plānotāji – Vroclavas nodaļa, latviešu val.) ir iesaistījusies vairākās aktivitātēs, kas paredz sabiedrības iesaisti. Esam iesaistīti projektā, kas palīdz vietējiem iedzīvotājiem veiksmīgi realizēt līdzdalības budžetu. Šī projekta ietvaros dažādos pilsētas kvartālos ir norisinājušās darbnīcas, kuru pamatā bijusi metode “Reāla plānošana”.</p> <p>Tāpat esam iesaistījušies publiskās apspriedēs par galvenās iepirkšanās ielas dizainu Karpacz pilsētā (tūristu pilsēta kalnos). Tika izveidotas četras darba grupas, kurās iesaistījās arhitekti, dizaineri, pašvaldības darbinieki un studenti. Grupas sadarbojās ar vietējo kopienu, prezentēja idejas to izstrādes procesā, kā arī darba rezultātu.</p> <p>Mūsu biedrība ir atbildīga par Lewin Klodzki pilsētas stratēģijas izstrādi, sadarbojoties ar vietējo kopienu.</p>

Organizācijas nosaukums	Istiea-Aedipsos pašvaldība
Pilsēta/valsts	Istiea/Grieķija
Mājaslapa	www.dimosistiaiasaidipsou.net/
Organizācijas tips	Vietējā pašvaldība
Kontaktpersona	Vārds: Gremmenas Antonios Amats: Istiea-Aedipsos mēra padomnieks Vides pārvaldes jautājumos e-pasts: agremmenas@yahoo.gr
Organizācijas darbinieku/iedzīvotāju skaits	Iedzīvotāju skaits pašvaldībā: 21 083
Aktivitātes, projekti un pieredze iekļaujošas pilsoniskās līdzdalības jomā	Ar iedzīvotāju līdzdalību ir izveidoti pārgājienu maršruti, lai izceltu vietējo vides un kultūras mantojumu. Pašvaldība atbalsta vietējā brīvprātīgā darba aktivitātes kultūras un vides aizsardzības jomā.